

26.05.2020

Arbeidsmarked og næring uke 21

Anne Woie, Næringssjef

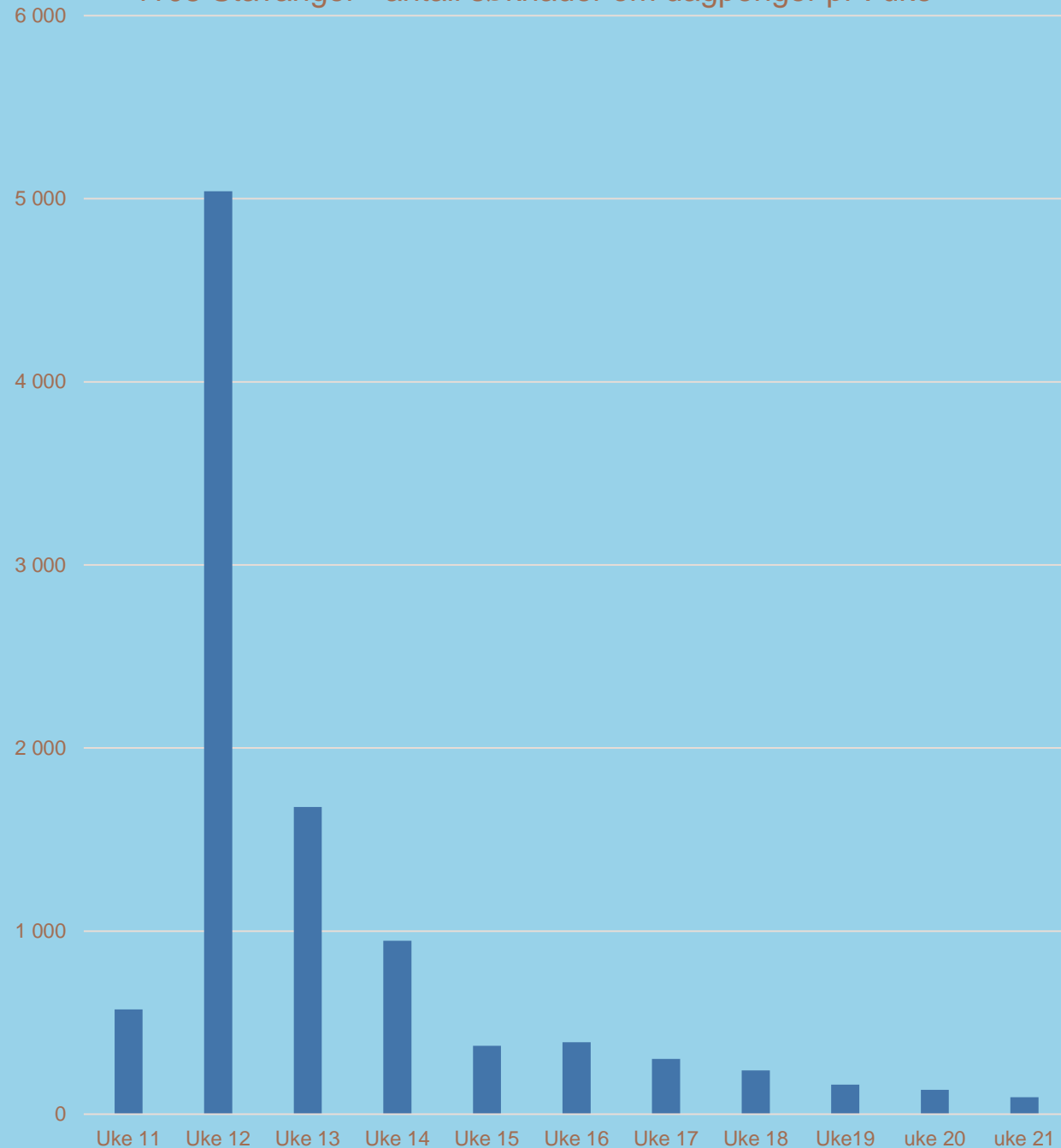

Stavanger
kommune

Agenda

- **Utvikling**
 - Ledighet
 - Sentrum/handel
- **Energi og omstilling**
 - Omstilling
 - Muligheter innen energi
 - Muligheter innen havvind
- **Havbruksfondet**

1103 Stavanger - antall søknader om dagpenger pr . uke

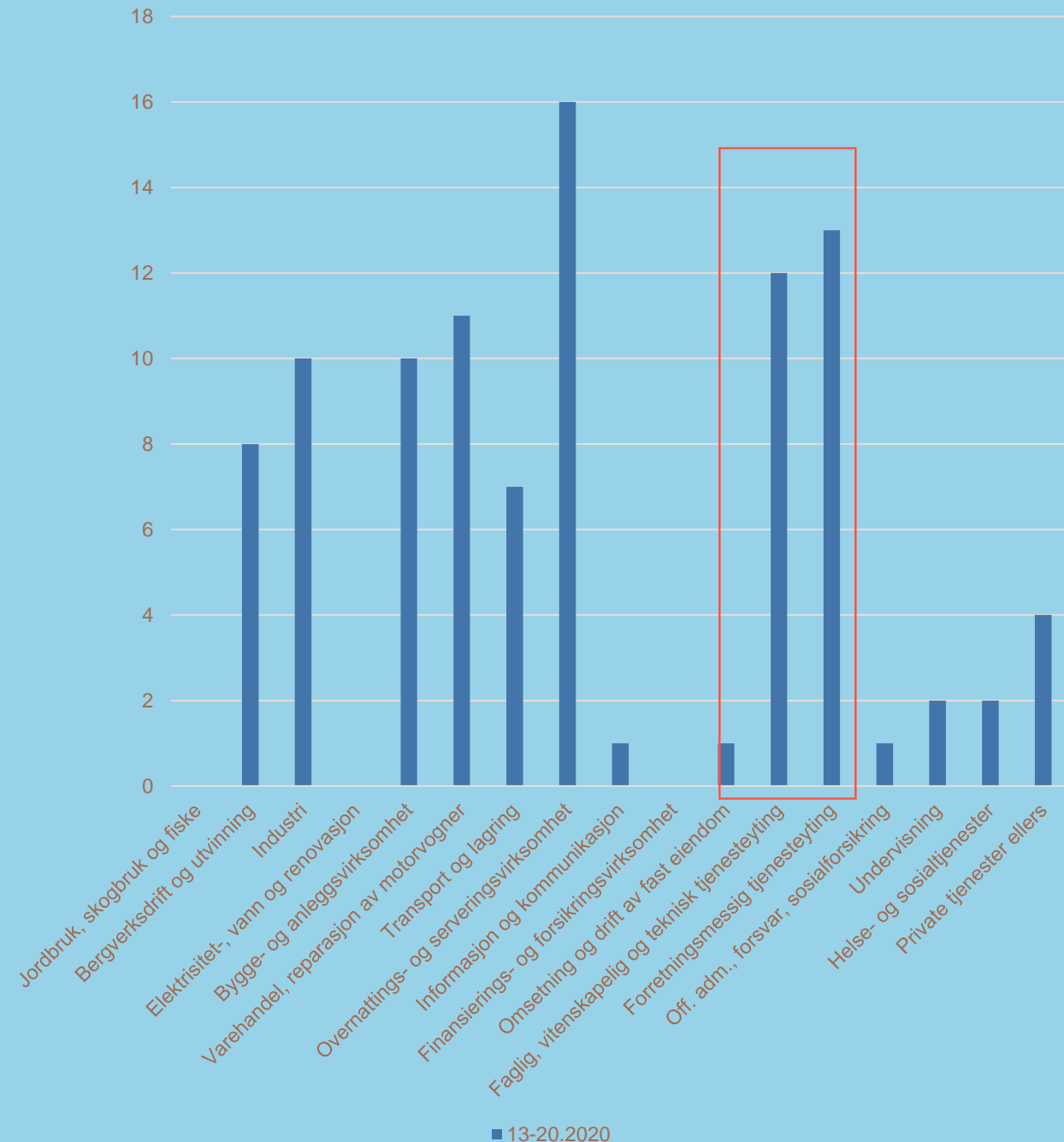

Færre søker om dagpenger

- Per 24. mai hadde 9930 søkt om dagpenger under permittering i Stavanger. 93 søknader i uke 21
- Tilsvarende at 12,9 % av arbeidsstyrken på et tidspunkt har søkt om dagpenger.
- Antallet nye søknader per uke flater ut.
- Andelen som har søkt er høyest i bydel Storhaug og Eiganes/Våland

Antall nye søknader seneste uke fordelt på bransje

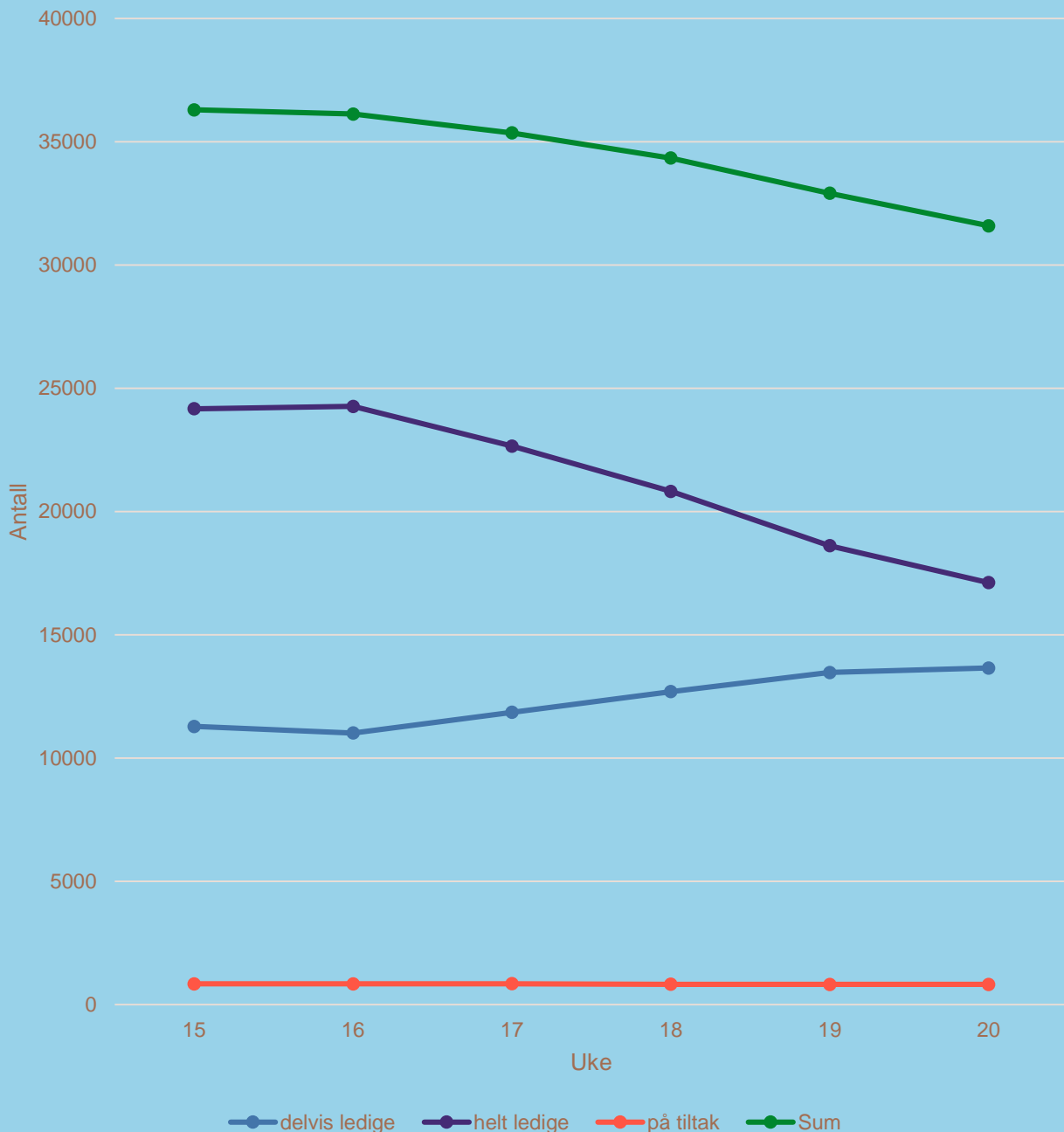

Søknader jevnt fordelt på bransjer

- Søknader om dagpenger under permittering er nokså jevnt fordelt på bransjene i privat sektor
- Antallet søknader høyest i konsulentbransjen
- Dette er bransjer som ikke er direkte rammet av smittetiltak, men i større grad er påvirket av fallet i økonomisk aktivitet.
- I vår region gjelder dette særlig prosjekter knyttet til olje og gass.
- Merk: Økende bekymring innenfor oljesektoren. Leverandørene er i ferd med å gå tom for arbeid. Ref. konjunkturbarometer til SR-bank

Sum helt ledige, delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak
(Rogaland)

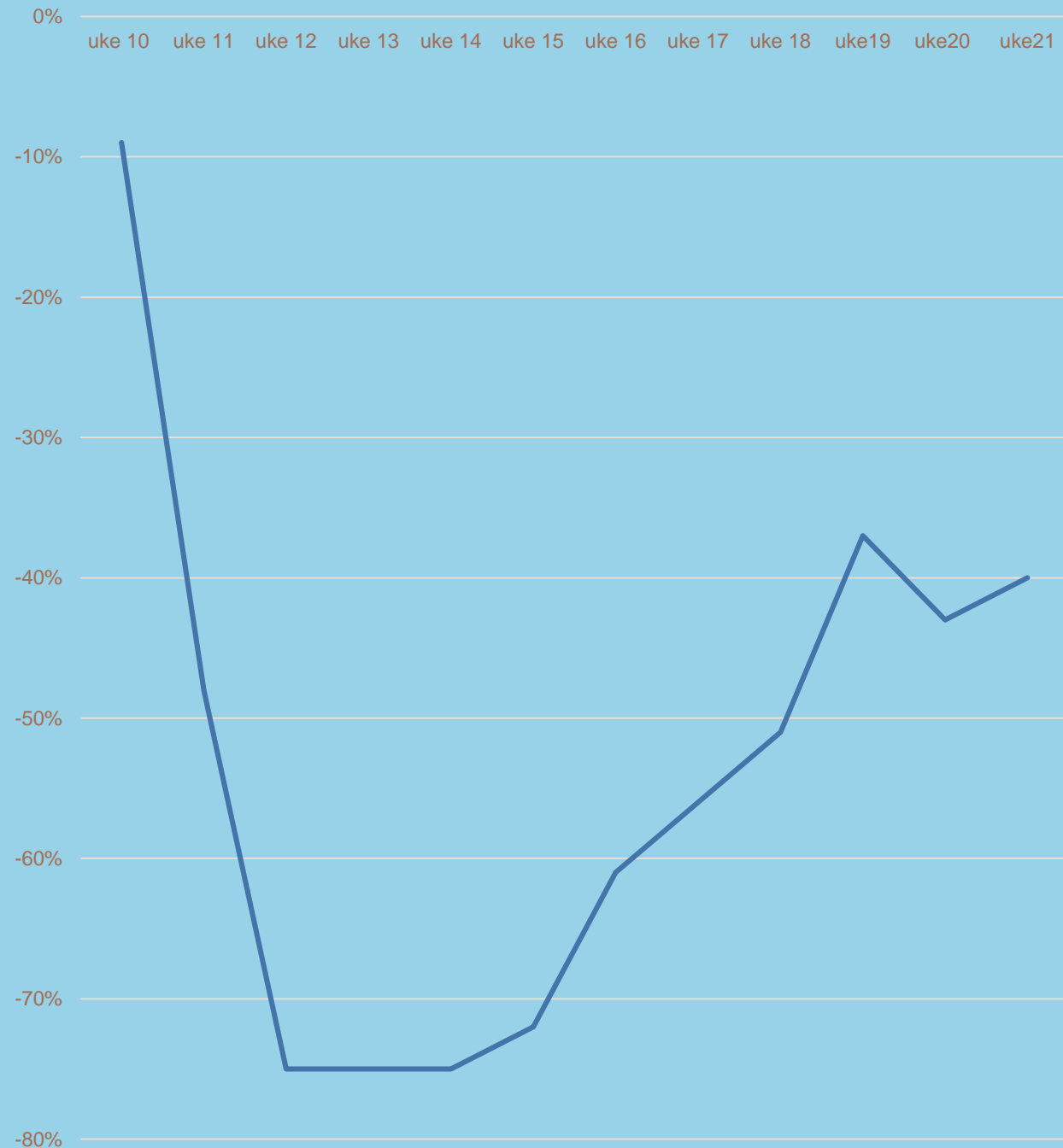

Ledighet i Rogaland

- Liten økning i arbeidsledige på tiltak (oransje). Disse var i hovedsak ledige før krisen
- Økning i delvis ledige (blå), skyldes at mange kommer gradvis tilbake i jobb
- Fallet i helt ledige (lilla) er større enn økningen i delvis ledige
- Summen av helt og delvis ledige (grønn) faller. Dvs. at helt ledige faller raskere enn delvis ledige øker.
- Bruttoledigheten i Rogaland var 7,1% 19. mai, ned fra 7,7% uken før
- Helt ledige faller for alle aldersgrupper, kjønn og bransjer. Størst nedgang i butikk- og salgsarbeid og serviceyrker og annet arbeid. I sistnevnte finner vi blant annet frisører

Besøkstall Stavanger sentrum pr uke vs 2019

Litt bedring i sentrum

- Etter fall i uke 20 steg besøket i sentrum noe litt i uke 21
- Mandag 18. mai + Kr.himmelfart-torsdagen som trekker mest ned. De andre ukedagene var relativt 'gode'
- Det var 13 cruiseanløp i uke 21 i 2019, i noen tilfeller er samme skip inne flere ganger i løpet av en uke.
- Stengning av vågen for biltrafikk og gjeninnføring av betalt parkering kan også ha hatt effekt.

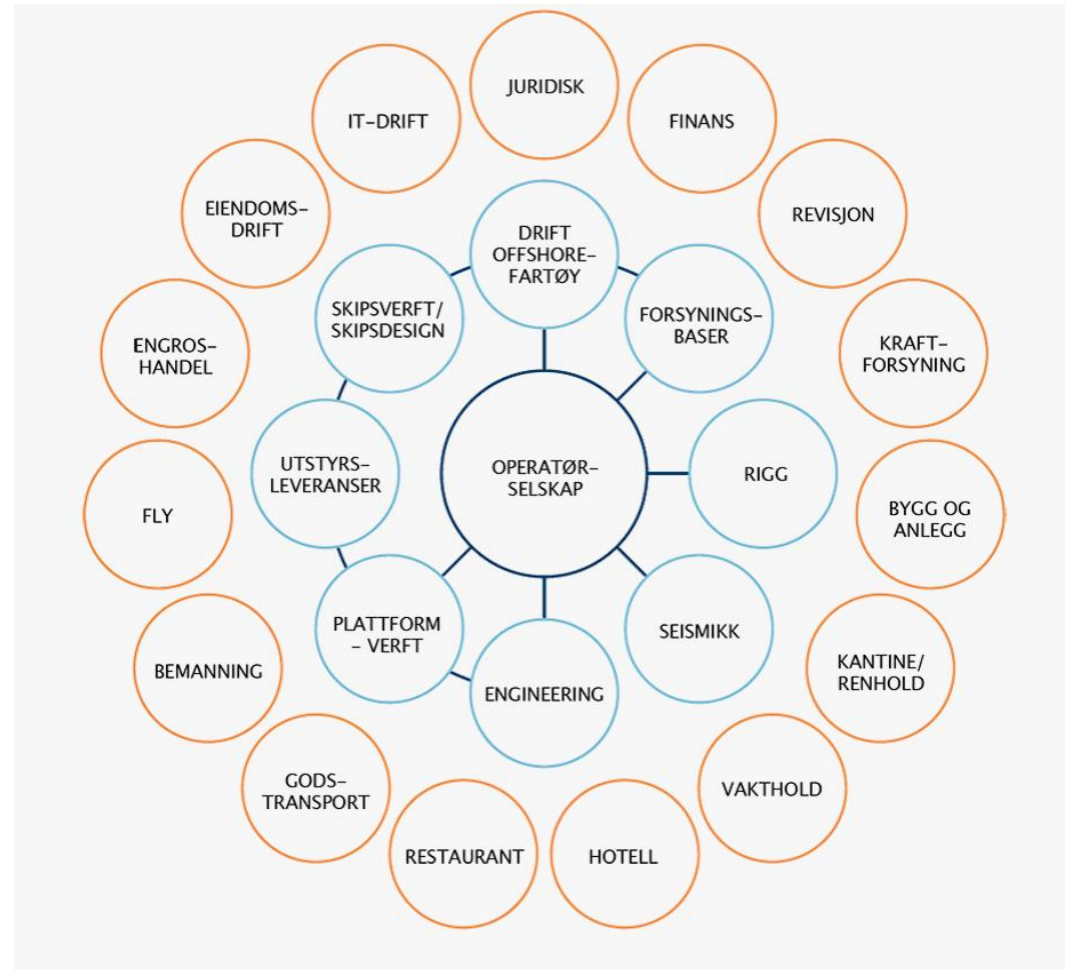
Havbruksfondet – ulike beregninger

- Usikkerhet og forskjell i beregninger av utbetaling til kommunene avhenger i stor grad av:
- Vekstandel budrunde av totalt antall biomasse, Pris per tonn (120.000 her) og lokalitetsbiomasse (konstant 2020-24)

Fordeling av Havbruksfondet			2020	2021	2022	2023	2024
Havbruksfondet produksjonsavgift			0	kr 500 000 000	kr 500 000 000	kr 500 000 000	kr 500 000 000
Havbruksfondet - budrunde			kr 1 000 000 000	kr 1 000 000 000	4 680 000 000		4 680 000 000
Andel kommuner og fylke fra havbruksfondet			kr 1 000 000 000	kr 1 000 000 000	kr 1 670 000 000	kr 500 000 000	kr 1 670 000 000
Andel kommuner for nyklarering og tilleggsfordeling				kr 125 000 000	kr 125 000 000	kr 208 750 000	kr 62 500 000
Totalt kommune og Fylke			kr 875 000 000	kr 1 000 000 000	kr 1 377 500 000	kr 583 750 000	kr 1 315 000 000
Totalt kommune			kr 765 625 000	kr 875 000 000	kr 1 205 312 500	kr 510 781 250	kr 1 150 625 000
Antall tonn tildelt Norge			3 262 995				
Kommune	Biomasse	Biomasseand.	2020	2021	2022	2023	2024
Stavanger andel	69 320	2,124 %	kr 16 265 157	kr 18 588 751	kr 25 606 004	kr 10 851 183	kr 24 444 207

Ringvirkninger fra oljeindustrien

- 5,1% av samlet sysselsetting nasjonalt er direkte eller indirekte sysselsatt i petroleumsnæringene i 2018 (SSB, 2019), ned fra 8,7% i 2014.
- Norce anslo at om lag 13% var direkte eller indirekte sysselsatt i 2014.
- Differansen avhenger av om ringvirkningene til leverandørselskapene er med (Norce) eller ikke (SSB)
- Antall sysselsatte som følger av hver arbeidsplass i operatørselskap (Equinor, Aker BP etc.) alene er 4-5 (SSB). Norce-anslag ligger høyere.
- Jo bredere definisjon av oljenæringen, desto lavere antall sysselsatte som følger av ansatte i oljeselskap og oljeleverandører
- Norce anslo i 2014 at hver arbeidsplass i oljenæringen (inkludert bredt definerte leverandører) gir 0,75 arbeidsplass innen hotell, restaurant, fly, revisjon etc.
- Skipsverft o.l. genererer 2+ arbeidsplasser pr arbeidsplass (tall fra USA)

Vi vil rammes hardere av de indirekte effektene enn andre regioner

Oljeleverandørene begynner å gå tom for ordre. Ref. Srbank-konjunkturbarometer. Blir vanskelig over sommeren. Stor bekymring for oljepris også i Næringsforeningens undersøkelse

	Direkte effekter		Indirekte effekter	
	Forbud eller regulering	Helsefaglige råd om å holde avstand, kun gjennomføre nødvendige reiser mv.	Lavere etterspørsel fra utlandet, mangel på innsatsvarer, høyere sparing i husholdningene mv.	Lavere oljepris
Når kommer effekten	Med en gang		Senere	
Eksempler på berørte næringer	<ul style="list-style-type: none"> - Overnatting og servering - Annen tjenesteyting - Utdanning - Barnehager 	<ul style="list-style-type: none"> - Varehandel - Transport - Forretningsmessig tjenesteyting 	<ul style="list-style-type: none"> - Industri - Oljeservice - Bygg og anlegg - Varehandel - Transport - Omsetning og drift av fast eiendom 	<ul style="list-style-type: none"> - Oljeservice - Industri

Kilde: Finansdepartementet.

Omstilling I - to versjoner

- **Versjon I – selskaper**
 - Effektivisering, kostnadsutt og nedbemanning
 - Vinne de få anbud som er,
 - Forhandle med kreditorer og restrukturering
 - Konsolidering
 - Mål: Unngå konkurs, ta markedsandeler når markedet snur
- **Versjon II – samfunnsdebatt**
 - Ny teknologi
 - Nye markeder
 - Nye (grønne) produkter,
 - Innovasjon, FoU
 - Eks. Offshore vind – 4-7 år fra et område åpnes til en havvindpark bygges ferdig
 - Problem: Finansiering og regulering (konesjoner)

Melding fra oljenæringen og fornybarbransjen i vår region er at oljepakken foreslått av Norsk olje og gass kan være en «bro» gjennom krisen som gir mulighet til å finansiere og satse på grønt skifte.

Omstilling II - Kriser er aldri bra!

- Mer blir ødelagt enn det som «skapes». Bedrifter fokuserer på kostnadsutt etc.
- Folk som mister jobben henger bak lønnsmessig livet ut
- Få, om noen, eksempler på at regioner kommer styrket ut av en krise
- Noen regioner klarer omstilling på lengre sikt

- Forskning fra finanskrisen viser at etablerte selskaper økte investeringene i innovasjonsprosjekter i oppgangstid før krisen, men at investeringene ble kraftig redusert i krisen
- Et begrenset antall små og nyetablerte selskaper evnet å «svømme motstrøms» og øke innovasjonsaktiviteten, men det tar flere år før disse selskapene har en særlig sysselsettingseffekt.

“There appear to be few instances where a recession acts as a transformational force to trigger a rapid turnaround in growth. In regions with weaker growth, recessions do not typically represent an environment that is conducive to radical innovation and the generation of new technological paths” (Martin et. al. 2015. p 143)

Norwegian Energy Solutions I

- Interesse for klyngen, økt antall medlemmer. Jobber med flere prosjekter innen fornybar/grønn energi
- Ser mulighet for regionen å ta en posisjon innenfor havvind, ccs, hydrogen og batteri
- Men medlemmene er i stor grad eksponert mot olje og gass
- Disse bruker midler de tjener på olje og gass til å gå inn i fornybar
- Prosjektene (og næringene) er på tidlig stadium
- Fornybarprosjektene er «overskuddsprojekter», nå er fokus på å redde selskapene
- Virkemiddelapparatet er styrket og hjelper oppstarten, men avhengig av de store pengene fra oljeselskapene for å realisere prosjektene kommersielt
- Klyngens tekniske komite, som beslutter hvilke prosjekter som skal løftes og satses på, merker at det strammes inn på midler til nye prosjekter utvikling og innovasjon

Til olje- og energiminister Tina Bru, næringsminister Iselin Nybø, Stortingets energi- og miljøkomité, Stortingets næringskomité, Rogaland fylkes stortingsrepresentanter

Behov for tiltak fra regjeringen for å opprettholde og styrke aktiviteten på norsk sokkel

Det norske samfunnet er avhengig av petroleumsvirksomheten både på kort og lang sikt.

Næringen skaffer staten store inntekter, skaper flere hundre tusen arbeidsplasser og gir Norge mer handlefrihet til å takle situasjoner som den pågående Covid19 pandemien gir.

Den norske petroleumsvirksomheten er robust, men treffes nå fra flere kanter av utfordringer. Derfor er det riktig nå å legge til rette for virkemidler som understøtter aktiviteten. Effektene av disse faktorene vil forsterkes over tid dersom det ikke blir tatt grep for å motvirke den negative trenden.

Tre faktorer som påvirker:

- Covid19 pandemien – med en global nedgang i etterspørselen etter petroleumsprodukter..
- OPEC i konkurranse med Russland og USA om markedsandeler gjør at man opplever en overproduksjon på 10-20 prosent og breddfulle oljelagre globalt.
- At det fra 2021 – 2022 ville være et lavere investeringsnivå på norsk sokkel uansett.

Men det er også et faktum at alle olje- og gassfelt faller i produksjon hvert år, samtidig som det alle framskrivninger inkluderer en stor andel olje- og gass i energimiksen også opp mot 2040 og 2050. Derfor må det investeres i ny olje- og gasskapasitet også i dagens situasjon, og de investeringene bør komme i Norge som har den reneeste produksjonen.

Norwegian Energy Solutions er en Innovasjon Norge-støttet klynge med opp mot 100 medlemmer som representerer et tverrsnitt av verdikjeden i energisektoren.

Hovedfokus i klyngearbeidet er å tilføre innovasjonskraft i utvinningen av ressursene på norsk sokkel, og akselerere omstilling av verdikjeden mot mer bærekraftige og utslippsreducerende løsninger.

Norwegian Energy Solutions II

- Støtter Norsk olje og gass' forslag til pakke til oljeindustrien
- Oljenæringen og fornybarnæringen går hånd i hånd når det kommer til finansiering, kunnskap og igangsetting
- Oljepakken er en «bro» frem til volumet øker og kostnadene går ned innen fornybar – kuttet denne broen vil vi ikke klare å ta en posisjon innen hverken vind, ccs, hydrogen eller batteri
- - God aktivitet innen olje og gass bremser ikke fornybar/grønn omstilling, sammenhengen er helt motsatt

Norwegian Offshore Wind Cluster I

- Nedtur forsterker interessen for havvind
- Flere nye medlemmer fra olje og gass, men mange har vært med lenge
- Selskapene ser muligheter til å benytte kompetanse og bli med på vekst
- Strategisk beslutning - selskapene ønsker å være med tidlig
- Inntrykket er at havvind kommer for fullt om noen år, flere prosjekter er i gang internasjonalt. Hywind Tampen i Norge
- Ønsker at lokale politikere opprettholder trykket på nasjonale myndigheter for åpning av områder.
- Klyngen har ikke noe konkret syn på «oljepakken», men har store forventninger til den grønne omstillingspakken som er annonsert

Åpent brev til Statsminister Erna Solberg m.fl. – Satsing på flytende havvind!

Til
Statsminister Erna Solberg
Olje- og energiminister Tina Bru
Næringsminister Iselin Nybø
Klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn
Parlamentariske ledere på Stortinget
Medlemmer av Stortingets energi- og miljøkomite
Medlemmer av Stortingets finanskomite

Norwegian Offshore Wind Cluster II

- Ønsker to utlysninger på 500MW (hver er da 6x Hywind Tampen)
- Dette kan skape et hjemmemarked og gi mange arbeidsplasser langs kysten. Viktig for små og mellomstore selskaper.
- Menon anslår en mulighet til å ta 20% av det globale markedet i et høyvekstscenario, gitt målrettede virkemidler
- Tilsvarende en sysselsettingseffekt på 128400 årsverk i Norge over en periode på 30 år
- Gitt fravær av virkemidler i et lavvekstscenario anslås en sysselsettingseffekt på 19300 årsverk i samme periode.
- Ferdig utbyggede prosjekter 4-7 år etter at områder er åpnet

Stavanger
kommune